

ayrı
ayrı

ISBN 978-9944-62-400-8

MAS MATBAACILIK A.Ş.
DEREBOYU CADDESİ, ZAĞRA İŞ MERKEZİ
B BLOK NO. I MASLAK 34398 İSTANBUL
TEL 0(212) 285 11 96 info@masmat.com.tr

ayrı
ayrı

Ömer Burhanoğlu

İSTANBUL 2007

“Aynı Ayır” diye bir kitap

BİR KİTAP YAPMAYA niyetlendiğim zaman, öncelikle, hem iyi fotoğraflarımı bir derleme haline getirerek fotoğrafseverlerle ve dostlarımla paylaşayım; hem de kendimle yüzleşeyim istedim. Böylece, amatör bir uğraş belgelenip başkalarının beğenisine sunulacak; benim için de, kendimi zorlayabileceğim bir iddia ortaya çıkmış olacaktı. Bu düşünceyle yola çıktım.

Sonra bu kitabın bir de teması olması gerektiğini düşündüm. Bir konuya odaklı fotoğraf çekmediğim için buna arşivime bakarak karar vermek istedim. Fotoğraflarda yerler ve yüzler ağırlıktaydı. “Yeryüzü” fikri fena gözükmüyordu. Ama ortada bir sorun vardı: Her yerin bir yüzü maalesef yoktu. Bu “eşsiz” fikri bir dahaki seferliğine rafa kaldırdım. Bir tema bulayım diye bir kelime oyununun peşinde vakit kaybetmiştim. Çıkacaksa, tema, yine fotoğrafların kendisinden ve fotoğrafa bakmaktan çıkacaktı. Kelimelerden değil. Yine en doğrusu, amatör ruhtaki çıplak gözün kendisiydi. Görmeye ve rastlamaya açık gözün. Belki de makinesiz olarak fotoğraf çekiyordum arşivimi tararken.

Kitap yapma fikrini geliştirirken karşılıklı sayfaların uyumu benim için hayli önemliydi. Bunu nasıl sağlarım, hangi fotoğraf hangisiyle yan yana durabilir diye fotoğrafları seyrederken, fotoğrafların eşleştiğini hatta sahnelerin aynı olduğunu keşfettim. Ve zorlamasız baktıkça, fotoğrafların hiç birinin başgöz edilmediği kendi eşlerini yavaş yavaş bulduklarına tanık oldum. Tema ortaya çıkmıştı.

Yer, zaman, mekan farklılıkları olabilir, ama portreler, sahneler, ifadeler, kompozisyonlar birbirine denk düşebilir. Birbirinin aynası ya da negatifi olabilir. Aslında değişen bir şey yok, görmek, göstermek istediğinizi karelediğinizde dünyanın neresinde olursanız olun ayrılıkları ama aslında aynılıkları yakalayabilirsiniz. 40 ayrı ülkede çektiğim fotoğraflar o kadar kolay eşleşti ki... Bunların bazıları gayet bariz olmakla birlikte bazılarında ise, keşfedilmesi gereken bağlantılar var. Bakarken sıkılmayacağınız, ayrılıkların içinde aynılıkları keşfedeceğiniz bir serüven olmasını arzu ettim.

Bu karşılıklı bakışan sayfalar içinde sadece “konu” değil, fotoğrafın doğasında olan ışık, renk, kompozisyon, ifade, perspektif ve bakış açısı gibi öğeler hem birbirlerine benziyor hem de karşılıklı olarak kendi farklarını daha da güzel ortaya çıkarıyorlardı. Türkiye’deki bir çocuğa Fas’ta; Fas’taki bir adama Hindistan’da; Hindistan’daki bir manzaraya Küba’da; Küba’daki bir detaya Asya’da; Asya’daki bir yapıya Avrupa’da rastladım. Bu kitap tüm bu rastlaşmaların buluşması oldu. Hem aynı hem de ayrıydılar. Bir ara kitabın adının *Buluşmalar* olmasını düşündüysem bile, buluşmaların ayrıyken daha değerli olduğunu bildiğimden *Aynı Ayır* olmasının daha anlamlı olduğuna karar verdim.

Eşleştirmeler bir yana, bütün fotoğrafların seçiminde kendim çekerken zevk aldığım, bakarken diğerlerine de hoş duygular verecek kareleri ayırmaya çalıştım. Zaman zaman izdüşümler, zıtlıklar ve renk uyumu kullandım. Dünyanın farklı yörelerinden farklı yerler ve yüzleri bulmaya çalıştım. Işık, kompozisyon, açı ve derinlik itibarıyla ön plana çıkan, dolayısıyla “iyi fotoğraf” niteliği taşıdığını düşündüklerimi, özellikle tercih ettim. Bir de, doğal olarak, kendi yaşamımdan kesitler olsun istedim. Kısaca, yaşamın çeşitliliğini yansıtan kareleri bir araya getirmeye çalıştım. Bu çeşitlilik içinde birbirinden konu, tarz, teknik ve yorumda farklı fotoğraflar göreceksiniz.

Ayrıca, bu kitap projesi ile kitaba bakanlara aktarmak istediğim, benim için fotoğraf uğraşı ile özdeş tuttuğum, “anların” bir şekilde sevilip yaşanabilmesi. O hep söylenen, hayatın film şeridi gibi insanın gözünün önünden geçmesi kaç karedir? Sayılabilir mi? Kaç andır zihinde kalan? Anların kalıcılığını sağlamak ve onlara tekrar uzanıp mutlu olabilmek benim için o anı karelemek ile eş.

Yoğun çalışma hayatı içinde bir sanayici ve yönetici olarak insanın kendine nasıl bir güzellik yaratabileceğini göstermek ve özendirmek de bir başka amacım. Gözetmeye çalıştığım hayat felsefesi içinde aile, sanat, spor, sosyal sorumluluk ve iş yaşamından oluşan bir buket ile yaşamın her kesitinden tad alarak “tüm bir yaşama” ulaşabilme gayretimde fotoğrafın özel bir yeri var. Beni en çok dinlendiren, her şeyi unutturup, nefes almayacak kadar beni odaklayan an, o fotoğrafı çektiğim an. İşte o yer, insan, bina, bulut, dağ; işte o her ne ise, o an benim oluyor, sonsuza kadar.

Şimdi de, bu kitabın kapaklarının içinde gözümlerim arkada kalmadan sizlere teslim etme cesaretini gösterdiğim “anlarım” için yeni bir hayat başlamış oluyor.

A book called “Aynı Ayrı” *

WHEN I FIRST SET my mind on publishing a book of my own photographs, my main intention was to build a selection to share with friends and enthusiasts while another was to create an opportunity to confront myself. In this way, an amateur avocation would be documented and presented to the public as well as a personal challenge would be set up to test myself. Those were the first steps for this project.

Then, a book was supposed to have a theme. Since I had not been taking photographs with any preconceived subject in mind, I had to search for it by going through my archive. As an initial theme, *Yeryüzü* “The Face of the Earth” did not look too bad. While in Turkish “place” and “earth” were signified by one word—*yer*—and the “earth” was signified with the addition of “the face” to “the earth” as *yeryüzü*, not all the places had the faces to meet this native literalism. I happened to be sidetracked by a word play. If a theme were to present itself, it would emerge from the photographs themselves and from my looking at them. Not from words. Still the right path lay through the naked eye of the amateur spirit—the eye that had been open to sight and chance encounters as before. So, I returned to sifting through my archive and started feeling that I was shooting again, but this time with no camera in hand.

As I was thinking about the book, I noticed that I considered the harmony between facing pages paramount. While I was going through my photographs trying to establish pairs, I discovered that photographs were finding their partners much more easily than I would have thought. Some of them were even displaying almost identical scenes. Before my much more relaxed gaze now, I was witnessing the slow but natural matching of photographs without my matchmaking. So there it was, a theme was “developing” before my eyes.

In this selection, you might find differences in the dates and places of the photographs, however, portraits, scenes, expressions or compositions would link with each other across the pages in an intended accord. So far, 40 countries and ten years have not gotten in between the effortless matching of these pairs along their similarities. Some of those pairs might reveal themselves readily with obvious interconnections whereas some others might need you to discover them. All in all, I meant this selection not to be boring for you but rather a fun expedition to explore similarities set in differences.

Beyond their subjects, the inherent photographic elements such as light, color, composition, expression, perspective and view point also established similarities and revealed each others’ differences

* “Aynı” which means “the same”, turns into its antonym with a single change of a letter: “Ayır” which literally means “separate” connoting distinction and difference. The title is preserved in its native form to preserve this similarity of sound between antonymous words. The title can be roughly translated as “The Same-The Different” without however reaching the rigorous philosophical opposition between “Identity” and “Difference”.

Another brief note which might be amusing for the foreign speaker is the similarity of the word “Ayna” which means “Mirror” with the word “Ayır” which means “the same”.

in a much better way. Rather than being just similar, they were indeed all different photographs. In spite of having thought briefly to entitle the book *Buluşmalar*—Rendezvous—stressing only similarities, I decided on the title *Aynı Ayrı*, since I knew that all those meetings were more valuable if they were to be between two different entities.

Besides matching the photographs, I have also tried to select the frames which I remembered to have taken with pleasure and frames which I assumed would be pleasurable to your eyes. Occasionally, I have used matches, contrasts and color harmony. I tried to assort different places and faces from around the world. I have also especially chosen those standing out from the rest with their photographic qualities such as light, composition, angle and depth. Naturally, of course, I have wanted to include slices from my own life. In short, I have tried to assemble together photographs to reflect the richness and diversity of life. In this, you will find photographs which differ from one another in terms of subject, style, technique and interpretation. You will also see that I had encountered that child in Turkey in Morocco; that man in Morocco in India; that scenery in India in Cuba; that detail in Cuba in Asia; that building in Asia in Europe. This book is the meeting place of all those encounters.

What I mean to convey with this book project is that one should love and live one's moments which for me is almost synonymous with taking photographs. As in that cliché of one's life running before one's eyes as in moving frames of a film, to how many frames might those moments add up? Can one count them ever? How many of them can remain in memory? For me, to cast that moment in permanence and to find happiness by reaching for it again are the same as framing it.

As a businessman under an extremely heavy work load, my wish is to encourage others and show that one can still carve a certain "beauty" around one's busy life. While enjoying each of its strands, photography occupies a special place in my effort to live a "whole" life made up of a bouquet of family, work, social responsibility and sports. What relaxes and fixes me in such concentration as to make me hold my breath and makes me forget everything else is that moment when I take that photograph. That place, that person, that building, that cloud, that mountain; whatever that is, with that moment, it forever becomes my own.

For "my moments", which I have dared to entrust to you between the covers of a book, a new life is ready to start now.

Fotoğraf ile yolculuğum ve bir ithaf

ORTAOKUL YILLARINDA BABAMIN Voigtländer ve Rolleflex makineleri. Kendi kasetlediğim Ilford'lar. Evdeki karanlık odada kimyasallarla hazırladığım taze banyolarda tab edip rulo kağıttan kestiğim kartlara baskı. Böyle başladım. Önce ellerimle. Gözlerimi zaman içinde kazanmak üzere...

Konularım: Başlangıçta aile büyükleri ve arkadaş portreleri. Giderek sokaktaki insanı keşfettiğim bir dünya.

Bir milat sayılacaksa, fotoğrafa ciddi anlamda 16 yaşımıdayken Zenith marka makinemle çektiğim bir fotoğraf ile başladım diyebilirim. Oğlunda terakki gören babam, o dönemin en iyi makinelerinden Canon AE-1 ile beni taltif ederek bir "fotoğrafçı" diyemesem bile, beni gerçek bir "fotoğraf çeker" yapmış oldu. Markaları ile hatırladığım bunca fotoğraf makinesi, bir hevesten tutkuya yükselen terfi rütbeleri gibi beni teşvik eden basamaklar oldular.

Bir ara çıraklık yıllarıma denk gelen renkli, negatif film çekme dönemimi bırakıp sadece siyah-beyaz ve pozitif-slayt çekmeye başladım. Üniversite yıllarımdaydım artık. İFSAK, üniversite fotoğraf kulübü, sergiler ve yarışmalarda hayli faaldim. İş hayatına atıldıktan sonra ben ve makinem sadece seyahatlerde faal olabildik. Bir çok ülkeyi yeni görüntüler ve yüzler görmek üzere yine birlikte dolaştık. Kendisinden hiç sıkılmadığım gibi, karada kendim sıkıldığım zamanlarda, onu yamaç paraşütünde gökyüzüne; oradan, dalgıçlık öğrenerek, su altına taşıdım. Şimdi de taşımaya devam ediyorum.

Fotoğraf sayesinde bakmaktan görebilmeye terfi ettim mi? Bunun kararını sizlere bırakıyorum. Fakat, fotoğraf tutkum, sadece hep yanımda bana eşlik eden bir makine değil, bir bakış açısı taşıdığımı hissettirdi. Gördüklerimde güzellikleri kadrajlanan yanında asıl güzel olanın görebilmek olduğunu farkettim. Yaşadıklarımın bu bakış sayesinde başka bir anlam kazandığını gördüm. Anlarımı anılara çevirerek yaşamımı sahiplenmemin yolunu buldum.

İşte bu yüzden, kitabımı tutkuya dönüşen fotoğraf hobisi ile beni tanıştıran teşvik eden, Türkiye'nin ilk fotoğraf kulübü kurucularından sevgili babam Ali Rıza Burhanoğlu'na ithaf ediyorum ve doğduğum yıl çekmiş olduğu bir fotoğrafı ile başlamak istiyorum.

ALİ RIZA BURHANOĞLU, TRABZON 1960

My journey through photography and a dedication

MY FATHER'S VOIGTLÄNDER and Rolleflex cameras during my junior high school years. The Ilfords which I used to load myself. Freshly-prepared developers mixed out of chemicals in the dark room at home and prints on cards cut out from roll papers. That's the way I had started. With my own hands first and yet to earn my own eyes later in time.

My initial subjects had happened to be portraits of the family elders and friends edging gradually from there to the discovery of a world of the people in the street.

As it were, if it could be marked as a milestone, I can say that I seriously started photography with a shot I had taken with my father's Zenith camera. My father, who must have seen some progress in his son rewarded me with one of the best cameras of the time, a Canon AE-1, to turn me into, if not a real "photographer", but a photo "shooter". All of these cameras each of which I remember vividly with their specific brands and models, built the encouraging steps in an ascending order of rank promoting my emotional attitude from simple enthusiasm to a passion.

For a while, I quit what corresponded to my apprenticeship years of shooting negative color-photographs and started shooting only positive slides, be as they may in color or black and white. I was in my university years and quite active at İFSAK, university photography club, exhibitions and competitions. After having stepped into business life, then myself and my camera could be active only on trips. Again, in concert, we visited many countries to see new images and faces. As I have never been tired or bored of "her", even when I might have been bored on land, I carried her with me to the skies on a paraglider and from there to dive under water. I still continue to tote her everywhere.

Have I yet graduated from looking to seeing? I leave it up to you. My passion for photography has always made me feel that I have been carrying not just a camera but a view point. In what I have seen, beyond framing what was to be beautiful, the real beauty of it was the gift of "seeing". In photography, I have also realized that through this sight all I had lived took on a meaning. Having witnessed the transformation of moments into memories, I have lived yet those other moments of owning up to my life.

For this, I dedicate this book to my dear father, Mr. Ali Rıza Burhanoğlu who had not only introduced but had never failed to encourage me along the way about this "hobby" turned into a passion. As one of the founders of one of the first photography clubs in Turkey, I find it apt to start with a photograph that he took the year I was born.